

הממשלה התרבותית הייתה גובה מס מה"גורן", מיבול התבואה השנתי. המס היה בגובה 12,5%, בתבואה ממש ולא בכסף מזומנים. קראו לזה "עושר", מעשר. קבלן היה חוכר את יבול היישוב מעם הממשלה, אחורי שסיר בשדות, העריך את היבול וניגש לתחרות בין מעוניינים נוספים. בכל שנה קיבל מחדש בחכירה את זכות הגבייה.

מתחילת עונת הדיש מושיב איש שלו בגורן, במשך כל שעות היממה. בתחילת העונה, עם הначלת הקציר, כאשר מובאות עגלוות התבואה בגורן, היה האיש משגיח שהסוסים לא יאכלו יותר מדי מערימות התבואה. הסוסים עומדים ואוכלים, ואחרי זמן מסוים עובר השומר ומודיע: "להפסיק!".

כאשר הגיע שלב זרימת התבואה, היה האיש שומר שלא יגנו מערימות הגרעינים. לכל שומר כזה הייתה חותמת, והיה מחייב את ערימת החרי סביב סביב כל ערב. ואז, אם נוגעים בערימה, מיד נשפכים הגרעינים והחותמת נמחקת, ואפשר לראותו שלקחו גרעינים מהערימה. נגיד מי כל האבטחה זו? נגד בעל הערימה, שמא יקח שלו, לפני שהממשלה נוטלת את חלקה...

אחר כך, בתום הדיש, מודדים את כמות הגרעינים, כדי להפריש את ה"עושר", מודדים בסאה. כל שתי סאות - מידה, אם איןני טועה כ-5 קילוגרם. הייתה מידת נבטים, הייתה קטנה, ומידה של החורן הייתה גדולה יותר. העربים קראו לזה מיד נבטי ו- מיד חורני. הייתה זו קופסה עגולה בעלת חותמת רשמית בקרקעית.

הסבירה שלנו יכולה שייעית ודתית מאוד ואלה מעורב בכל דבר. המודד מתחילה למדוד ומונה כך: על המידה הראשונה לא היה סופר אחת אלא אל ברכה, במקומות שונים - מן אלה, ככלומר מאיפה באה הברכה? מן אלה. סדרת ברכות במקומות מסוימים. במקומות שמנוה, תמנוי בערבית, היו אומרם אל אמני. תשע - תיסעה - סייר אל אלה.

כך היו גובים את ה"עושר" - מעשר - בסביבות מטולה. כאשר אנשים קצרו בשדה, ונשים מלקטות אחורי הקוצרים, היה עובר האורה מברך: "אל ברכה", ועוניים לו: "מן אלה". ואם איןנו מברך - אויל לו! המלקטות היו פוצחות אחורי במקהלה בשיר ארוך, בחרוזים, ובסוף השיר